

Sağır, M. & Doğruluk, S (2018). Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 1041-1063.

Geliş Tarihi: 17/10/2017

Kabul Tarihi: 02/03/2018

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYAYA İLİŞKİN TUTUMLARI İLE İNTERNET BAĞIMLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ*

Mahmut SAĞIR**
Sıddık DOĞRULUK***

ÖZET

Bu araştırmada Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal medya tutumları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırma, ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 392 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma, evrenin tamamı üzerinde yapıldığından örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarının orta üstü düzeyde olduğu ancak internet bağımlılığı olmadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasında orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte yapılan regresyon analizi sonucunda öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarının internet bağımlılığı üzerine yaklaşık % 7 yordama etkisinin olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, sosyal medya, internet bağımlılığı

THE RELATIONSHIP BETWEEN PROSPECTIVE TEACHERS' SOCIAL MEDIA USE AND INTERNET ADDICTION

ABSTRACT

This research aims to explore the relationship between prospective teachers' social media attitude and their internet addiction. Having a relational screening model design, this study hosts a total of 392 prospective teachers who study at Kahramanmaraş Sütçü İmam University Faculty of Education during the fall semester of 2015 and 2016 academic year. Sample selection process has not been applied in the study since the research was carried out on the entire population. Analyses have revealed that prospective teachers' social media attitude is at a medium level and they are not internet addicts. Besides, a medium, linear and positive relation has been noted between prospective teachers' social media attitude and their internet addiction. Regression analysis has also depicted those prospective teachers' social media attitude accounts for about 7% of their internet addiction.

Key Words: Prospective teacher, Social media, internet addiction

* Bu araştırma birinci yazar danışmanlığında ikinci yazarın yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

** Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü/Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, msagir@ksu.edu.tr

*** Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Göksun Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, sdogruluk@ksu.edu.tr

1.GİRİŞ

Sosyal medya kavramı Web 2.0'ın ortaya çıkmasıyla birlikte doğmuştur. Sosyal medya etkileşime, iletişime, paylaşıma imkân veren, kullanıcıları ve toplulukları etkin bir hale getiren platformları kapsamaktadır (Manavcıoğlu, 2009). Sosyal medya benzer düşüncelere ve fikirlere sahip olan kullanıcıların web servislerini kullanarak birbirleri ile iletişim kurma şeklini ifade etmektedir (Lietsala ve Sirkkunen, 2008). Sosyal medya tanımındaki ana vurgu katılımcılar ve topluluklar olmasına rağmen farklı alanlardaki çeşitli işletmeler de sosyal medyayı kullanmaktadır (Lietsala ve Sirkkunen, 2008). Sosyal medyanın kullanılmasındaki temel amaç kullanıcılarının birbirleri ile sosyal etkileşim içerisinde olmasıdır (Miller ve diğer, 2016). Sosyal medya çeşitli ve farklı kültürlerden olan insanların birbirleri ile iletişim kurmasına, arkadaş olmasına, gruplar oluşturmasına ve paylaşım yapabilmesine imkan vermektedir (Lietsala ve Sirkkunen, 2008; Miller ve diğer, 2016; Boyd ve Ellison, 2008; Safran, 2010). Sosyal medyanın olumlu yönlerinin dışında beraberinde getirdiği olumsuz etkileri olsa da insanlar arasındaki popülerliği her geçen gün artmaktadır (Öztürk ve Akgün, 2012). Sosyal medyanın tarihçesi ile ilgili olarak küresel anlamda ilk kronolojik araştırma Boyd ve Ellison (2008) tarafından yapılmıştır (Miller ve diğer, 2016). 1997 yılında ilk sosyal ağ sitesi olarak bilinen “SixDegress.com” kurulmuştur. Bu sosyal ağ sitesi, kullanıcılarına profil oluşturma, arkadaş edinme ve profil görüntüleme gibi imkanlar sunmaktadır. 1997 ve 2003 yılları arasında birbirinden farklı özelliklere sahip çeşitli sosyal ağ siteleri kullanıma sunulmuştur. 2004 yılında gelindiğinde ise günümüzde en çok kullanılan sosyal ağ sitesi olarak bilinen “Facebook” kurulmuştur. 2006 yılında ise bütün dünyanın yakından tanıdığı mikro blog sitesi olan “Twitter” kullanıcıları ile buluşmuştur (Boyd ve Ellison, 2008). Mobil teknolojilerin gelişmesi ile birlikte anlık mesajlaşma programları olan “WhatsApp” 2009 yılında ve “Snapchat” 2011 yılında kullanıcıların hizmetine sunulmuştur (Miller ve diğer, 2016). Gelişen internet teknolojisi ile birlikte, sosyal medyanın da farklı kullanım amaçlarına yönelik olarak kendini güncelleyeceği ve sosyal medya araç sayılarının artacağı düşünülmektedir. Lietsala ve Sirkkunen (2008) sosyal medyanın beş temel özelliğini şu şekilde açıklamaktadır;

- Sosyal medya kendine özgü içerik paylaşım alanına sahiptir.
- Kullanıcılar tüm içeriği ya da bir kısmını kendileri oluşturma, paylaşma ve değerlendirme imkânına sahiptir.
- Sosyal medya sosyal etkileşime dayalıdır.
- Sosyal medyadaki tüm içerik, dış ağları birbirine bağlama özelliğine sahiptir.
- Tüm kullanıcılar birbirlerinin profillerine ve içeriklerine erişim sağlayabilirler.

Digital (2016) tarafından hazırlanan raporda dünya çapında ülkelerin sosyal medya kullanım istatistikleri incelenmiştir. Bu rapora göre 2016 yılında; dünya genelinde yaklaşık olarak 3,5 milyar internet kullanıcısı olduğu, bu kullanıcıların da yaklaşık olarak 2,3 milyarının sosyal medyayı aktif olarak kullandığı belirtilmiştir. Sosyal medya araçları ile ilgili olarak farklı şekillerde sınıflandırmalar yapılmıştır. Mayfield (2008) sosyal medya araçlarını; sosyal ağlar, bloglar, wikiler, podcastler, forumlar, içerik toplulukları ve mikro bloglar olmak üzere yedi gruba ayırmıştır. Constantinides ve Fountain'e (2008) göre sosyal medya araçları beş temel kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; bloglar, sosyal ağlar, topluluklar, içerik toplayıcılar, forumlar ve haber panoları şeklinde sıralanmaktadır. Levy (2009) çalışmasında sosyal medya araçlarını; sosyal ağlar, etiketlemeler, zengin site özetleri, bloglar ve wikiler olarak sınıflandırmıştır. Sosyal medya araçlarını farklı

şekillerde sınıflayan birçok çalışma mevcuttur (Lietsala ve Sirkkunen, 2008; Koçak, 2012; Boyd ve Ellison, 2008; Otrar ve Arğın, 2014; Levy, 2009; İşlek, 2012; Miller ve diğer, 2016; Safko ve Brake, 2009; Manavcıoğlu, 2009; Safran, 2010; Ök, 2013; Başer, 2014; Vardarlıer, 2014; Kaplan ve Haenlein, 2010). Sosyal medyaya ait özellikler incelendiğinde genel olarak birbiri ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Sosyal medya ile ilgili olarak net sınırların çizilememesi sebebi ile özellikleri genel bir sınıflandırmaya tabi tutmak pek mümkün değildir. Sosyal medyaya yönelik olarak tanımlanan özelliklerin internet ve mobil teknolojilerdeki gelişmelerle birlikte yenilik kazanmaya devam edeceği anlaşılmaktadır (Miller ve diğer, 2016). Fakat tüm sosyal medya araçlarını kategorize edecek tek bir sınıflandırmadan bahsetmek mümkün değildir. Çünkü değişen kullanıcı ihtiyaçları ile birlikte sosyal medya araçlarına her geçen gün yeni bir özellik eklenmekte ve bu da süreklilik gösteren bir sınıflandırmayı zorlaştırmaktadır (Başer, 2014).

Teknolojinin çok hızlı gelişmesi ve insanların iletişim ihtiyaçlarının artması ile birlikte internet artık hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnternet, insanlar tarafından hayatı kolaylaştıran bir teknoloji olarak kullanılsa da bununla birlikte bazı olumsuz yönleri de beraberinde getirmektedir. İnternetin bilinçsiz ve dikkatsiz kullanımı sonucunda “internet bağımlılığı” kavramı üzerinde durulması gereken bir konu haline gelmiştir. İnternet bağımlılığı, patolojik internet kullanımı, sorunlu internet kullanımı, zorlayıcı internet kullanımı, problemlı internet kullanımı ve aşırı internet kullanımı gibi bütün bu terimler aynı kavramı tanımlamaya çalışmaktadır (Young, 1996; Caplan, 2002; Günüş, 2009; Widyanto ve Griffiths, 1998; Young, 1999; Yellowless ve Marks, 2007; Griffiths, 1999; Gönül, 2002; King, Delfabbro, Griffiths ve Gradisar, 2011). Bu kavram, internet kullanımı ile ilgili olarak kişisel, ailevi, okul veya iş ile ilgili sorunlar yaşayan insanları tanımlamaktadır. Bu terimler arasında internet bağımlılığı yaygın olarak kullanılmaktadır (Byun ve diğer, 2009). İnternet bağımlılığı, insanların internette çok uzun süreler geçirmeleri sonucunda günlük hayatlarına olumsuz yansıyan davranışsal bozuklukları ifade etmektedir (Ayas ve diğer, 2016). Young (1999), internet bağımlılığını çevrimiçi olma ile ilgili itici ve zorlayıcı bir güç olarak tanımlamakta ve bu gücün kullanıcılar da kontrol problemine neden olduğunu ifade etmektedir. Günüş’e (2009) göre internet bağımlılığı, madde bağımlılığından farklı bir tür olarak davranışsal bağımlılık kategorisinde yer almaktadır. İnternet bağımlılığını insan-makine etkileşiminin bir türü olan teknoloji bağımlılığı olarak değerlendirmekte ve davranışsal bağımlılığın bir alt faktörü olarak tanımlamaktadır (Widyanto ve Griffiths, 1998; Griffiths, 1999). Bir bağımlılık türünün teknoloji bağımlılığı olarak değerlendirilebilmesi için şu ana bileşenlere sahip olması gerekmektedir;

“Dikkat çekme: Kullanıcıların yaşamında belirli bir aktivite meydana geldiği zaman ortaya çıkar. Düşüncelere, duygulara, hislere ve davranışa hâkim olunan bir durumu tanımlar. Örneğın, internet kullanıcıları gerçekte çevrimiçi olmasalar bile bir sonraki çevrimiçi olacakları zamanı düşünmektedirler.

Ruhsal durum değışikliği: Belirli bir aktivite ile meşgul olmanın sonucunda kişinin belirttiği öznel deneyimleri işaret eder ve bir çözüm stratejisi olarak görülebilir. Örneğın, kullanıcılar internete bağlandıklarında duygusal anlamda canlılık hissederler. Ayrıca kullanıcılar internete saatlerce bağlı kaldıklarında kaçmanın ya da umursamaz kalmanın sakinleştirici etkisini hissederler.

Tolerans: Benzer etkiyi göstermesi için belirli aktivitelerin miktarındaki artış sürecidir. Örneğın, bir internet kullanıcısı başlangıçta daha az zamanda elde ettiği ruhsal doyumunu tekrar elde edebilmesi için çevrimiçi kaldığı süreyi artırması gerekmektedir.

Geriçekilme semptomları: Belirli bir aktivite devam etmediği zaman ya da aniden kesildiği zaman ortaya çıkan hoş olmayan duygular veya fiziksel etkilerdir. Örneğin, bir internet kullanıcısının çevrimiçi olması engellendiği zaman titreme, karamsarlık ve sinirlilikten acı çekebilir.

Çatışma: Bağımlı kişiler ve çevresindeki kişiler arasındaki iş, sosyal yaşam, hobiler ya da ilgiler gibi çeşitli ilişki durumlarındaki çatışmalara işaret eder.

Tekrarlama: Belirli bir aktivitenin daha önceki şekliyle tekrar edebilmesi eğilimidir. Yıllar süren kaçınma ve kontrolden sonra bile tekrar bağımlılık en uç düzeye dönebilir” (Griffiths, 1999).

Young, Pinster, Omara ve Buchanan (2000), internet bağımlılık nesnelere; “Sanal seks bağımlılığı”, “sanal arkadaşlık bağımlılığı”, “ağ tutkunları (çevrimiçi kumar ve çevrimiçi alışveriş)”, “aşırı bilgi yükleme (internette gezinmek, veri tabanı araştırması yapmak)” ve bilgisayar bağımlılığı (özellikle bilgisayar oyunları) şeklinde sınıflandırırken, Gönül (2002), “online sex (pornografi) bağımlılığı”, “online oyun bağımlılığı”, “online kumar bağımlılığı”, “online borsa bağımlılığı” ve “online alışveriş bağımlılığı” olarak sınıflandırmıştır. Bu araştırmada ise internet bağımlılığı nesnelere “çevrimiçi seks (pornografi) bağımlılığı”, “çevrimiçi oyun bağımlılığı”, “çevrimiçi sosyal ağ bağımlılığı”, “çevrimiçi kumar bağımlılığı” ve “çevrimiçi alışveriş bağımlılığı” olmak üzere 5 alt kategori şeklinde incelenmiştir.

Young (1999) internet bağımlısı bireyler için internet kullanımını tamamen yasaklamanın pek uygun olmadığını belirtmiştir. Çünkü internet banka, eğitim, araştırma, haber alma vb. gibi faydalı ve gerekli amaçlar için de kullanılabilirdiğinden dolayı interneti yasaklamak yerine kontrollü ve bilinçli kullanmak daha etkili bir çözüm olacaktır (Young, 1999; Günüş, 2009). İnternet bağımlılığının tedavisinde asıl hedef eğer saptanabilmişse altta yatan psikiyatrik sorunun tespit edilmesidir. Çünkü internet bağımlılığı genellikle tek başına değil farklı psikiyatrik rahatsızlıklarla eş zamanlı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple psikiyatrik rahatsızlığın tedavi edilmesiyle internet bağımlılığının da azalacağı belirtilmektedir (Arısoy, 2009).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarının ve internet bağımlılık düzeylerinin demografik özelliklere göre farklılaşma durumlarının tespiti için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları nedir?
- 2- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları cinsiyete göre değişmekte midir?
- 3- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim görülen anabilim dalına göre değişmekte midir?
- 4- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?
- 5- Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri nedir?
- 6- Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre değişmekte midir?

- 7- Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen anabilim dalına göre değişmekte midir?
- 8- Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?
- 9- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılık düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
- 10- Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları internet bağımlılık düzeyinin bir yordayıcısı mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde sosyal medya kullanımının bu kadar yaygın olması ile birlikte bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin ne durumda olduğu sorusu akla gelmektedir. Bu amaçla literatürdeki çalışmalar incelendiğinde genellikle ergenler ve üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmalar mevcut olup Eğitim Fakültesi öğrencileri ile yapılan pek fazla çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir.

2. YÖNTEM

Araştırmanın çalışma evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören toplam 392 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma evreninin tamamı üzerinde yürütüldüğü için örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin verilerin dağılımı Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1.
Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine İlişkin Verilerin Dağılımı

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	313	20,2
	Erkek	79	79,8
Bölüm	FBÖ	181	46,2
	SÖ	211	53,8
Sınıf	1.Sınıf	103	26,3
	2.Sınıf	111	28,3
	3.Sınıf	109	27,8
	4.Sınıf	69	17,6
TOPLAM		392	100

Tablo 1'den anlaşılacağı üzere araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek olmak üzere toplam 392 öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümler incelendiğinde ise 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmeni adayının araştırmaya katıldığı görülmektedir. Öğretmen adayların öğrenim gördükleri sınıf düzeyi incelendiğinde ise 1. sınıfta 103, 2. sınıfta 111, 3. sınıfta 109 ve 4. sınıfta 69 öğrenci şeklinde dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

2.1. Veri Toplama Araçları

Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Otrar ve Argın (2015) tarafından geliştirilen ve geçerlik-güvenirlik testleri yapılmış olan “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Sosyal Medya Tutum Ölçeği; “Paylaşım İhtiyacı”, “Sosyal Yetkinlik”, “Sosyal İzolasyon” ve “Öğretmenlerle İlişki” olmak üzere toplam dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Otrar ve Argın (2015) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Tutum Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa 0,85 olarak bulunmuştur. Ölçeğe ait alt boyutlar incelendiğinde ise güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa; “Paylaşım İhtiyacı” alt boyutu için 0,80; “Sosyal Yetkinlik” alt boyutu için 0,81; “Sosyal İzolasyon” alt boyutu için 0,79 ve “Öğretmenlerle İlişki” alt boyutu için 0,81 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ise güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” için 0,84; “Paylaşım İhtiyacı” alt boyutu için 0,83, “Sosyal Yetkinlik” alt boyutu için 0,78, “Sosyal İzolasyon” alt boyutu için 0,81 ve “Öğretmenlerle İlişki” alt boyutu için 0,79 olarak tespit edilmiştir. Sosyal medya tutum ölçeği toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Likert tipinde olan bu ölçek “1-Kesinlikle katılıyorum”, “2-Katılıyorum”, “3-Kararsızım”, “4-Katılmıyorum”, “5-Kesinlikle katılmıyorum” gibi seçeneklere sahip beş dereceli bir ölçektir. Katılımcılar ölçeği tamamladıklarında en az 23 en fazla ise 115 puan alabilmektedirler. Katılımcılar ölçekte bulunan ifadeleri kendi uygunluk derecesine göre işaretlemişlerdir. Ölçekten alınan puanların giderek artması, öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına ilişkin tutumlarının yükselmesinin işareti olarak değerlendirilmektedir.

Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerini belirlemek amacıyla “İnternet Bağımlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek ilk olarak; DSM-IV tarafından belirlenen “Psikoaktif Madde Bağımlılığı” ölçütlerinin Young (1996) tarafından internete uyarlanmasıyla ortaya çıkmıştır (Bayraktar, 2001). İnternet Bağımlılık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik-güvenirlik analizleri Bayraktar (2001) tarafından yapılmıştır. Bayraktar (2001) tarafından gerçekleştirilen ölçek uyarlama çalışmasında internet bağımlılık ölçeğinin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa 0,91 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ise Cronbach Alfa değerinin 0,90 olduğu tespit edilmiştir. İnternet Bağımlılık Ölçeği toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Likert tipinde olan bu ölçek “0-Hiçbir zaman”, “1-Nadiren”, “2-Arada sırada”, “3-Çoğunlukla”, “4-Çok sık”, “5-Devamlı” gibi seçeneklere sahip altı dereceli bir ölçektir. Anket sonucunda elde edilen puanların toplanmasıyla 50 puan ve altında alan katılımcılar “Semptom Göstermeyenler (internet bağımlısı olmayanlar)”, 50-79 puan aralığındaki katılımcılar “Sınırlı Semptom Gösterenler (bağımlılık riski taşıyanlar)”, 80 ve üstü puan alan katılımcılar ise “Patolojik İnternet Kullanıcısı (internet bağımlıları)” olarak sınıflandırılır (Bayraktar, 2001).

2.2. Verilerin Analizi

Araştırmayla ilgili veri toplama araçları katılımcılara uygulandıktan sonra, her bir veri seti grubu araştırmacı tarafından kontrol edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu işlem sırasında katılımcılardan 9’unun veri toplama araçlarını eksik doldurduğu tespit edilmiş ve araştırmaya dâhil edilmemiştir. İstatistiksel işlemlerin uygulanmasında anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Yapılan ön analizler sonrasında verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ve internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli demografik

değişkenlere (cinsiyet, öğrenim görülen bölüm) göre farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesinde bağımsız grup t-testi uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ve internet bağımlılık düzeylerinin öğrenim görülen sınıf değişkenine göre farklılaşma olup olmamasının belirlenmesinde ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılaşmanın tespiti durumunda ise hangi gruplar arasında anlamlı farklılaşmalar olduğunu belirlemek için LSD anlamlılık çözümlemesi yapılmıştır. Son olarak öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin tespitinde ise Pearson Kolerasyon analizi ve Regresyon analizi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın birinci alt probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları nedir?” sorusuna yanıt aranmış ve sosyal medya tutum ölçeğini oluşturan “paylaşım ihtiyacı”, “sosyal yetkinlik”, “sosyal izolasyon” ve “öğretmenlerle ilişki” alt boyutlarından ve ölçeğin toplamından alınan puanlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarına Ait Betimsel Değerlerin Dağılımı

Ölçek / Alt Boyutlar	N	\bar{X}	SS
Sosyal medya	392	71,80	11,85
Paylaşım İhtiyacı	392	26,92	6,12
Sosyal yetkinlik	392	14,64	4,84
Sosyal İzolasyon	392	14,20	5,08
Öğretmenlerle ilişki	392	8,45	3,27

Tablo 2. incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalaması 71,80’dir. Ölçek alt boyutlarından alınan toplam puanların ortalamaları ise paylaşım ihtiyacı alt boyutu için 26,92, sosyal yetkinlik alt boyutu için 14,64, sosyal izolasyon alt boyutu için 14,20 ve öğretmenlerle ilişki alt boyutu için 8,45’tir. Bu bulgulara göre öğretmen adayları sosyal medyaya ilişkin tutumlarının orta üstü seviyede olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları cinsiyete göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarına Ait Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek/Alt boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal medya	Kadın	313	72,30	11,86	390	-1,670	0,096
	Erkek	79	69,82	11,68			
Paylaşım ihtiyacı	Kadın	313	27,38	6,07	390	-2,987	0,003
	Erkek	79	25,10	6,05			
Sosyal yetkinlik	Kadın	313	14,47	4,85	390	1,384	0,167
	Erkek	79	15,31	4,79			

Tablo 3. devamı

Ölçek/Alt boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal izolasyon	Kadın	313	14,13	5,07	390	0,561	0,575
	Erkek	79	14,49	5,16			
Öğretmenlerle ilişki	Kadın	313	8,59	3,26	390	-1,683	0,093
	Erkek	79	7,89	3,28			

Tablo 3'te görüldüğü üzere; araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinin genelinden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda paylaşım ihtiyacı alt boyutu puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($t(390)=-2,987$, $p=0,003<0,05$). Buna göre; kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre paylaşım ihtiyacı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Fakat ölçeğin genelinde ve paylaşım ihtiyacı dışında kalan diğer alt boyut puanları arasında anlamlı farklılaşma saptanmamıştır ($t(390)=-1,670$, $p=0,096>0,05$; $t(390)=1,384$, $p=0,167>0,05$; $t(390)=0,561$, $p=0,575>0,05$; $t(390)=-1,683$; $p=0,093>0,05$).

Araştırmanın üçüncü alt probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim görülen anabilim dalına göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarına Ait Anabilim Dalı Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek/Alt boyutlar	Bölüm	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Sosyal medya	Fen B. Sınıf	181	70,93	11,80	390	-1,346	0,179
		211	72,55	11,87			
Paylaşım ihtiyacı	FBÖ.	181	26,50	6,18	390	-1,254	0,211
	SÖ	211	27,27	6,05			
Sosyal yetkinlik	FBÖ	181	14,32	4,75	390	-1,221	0,223
	SÖ	211	14,91	4,91			
Sosyal izolasyon	FBÖ.	181	14,38	5,17	390	0,629	0,530
	SÖ	211	14,05	5,01			
Öğretmenlerle ilişki	FBÖ.	181	8,49	3,25	390	0,256	0,798
	SÖ	211	8,41	3,30			

Tablo 4'ten anlaşılacağı üzere; araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinin genelinden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar öğrenim görülen anabilim dalı değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda ölçeğin genelinde ve alt boyut puanları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($t(390)=-1,346$, $p=0,179>0,05$; $t(390)=-1,254$, $p=0,211>0,05$; $t(390)=-1,221$, $p=0,223>0,05$; $t(390)=0,629$, $p=0,530>0,05$; $t(390)=0,256$, $p=0,798>0,05$). Bu analiz sonucunda öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim gördükleri anabilim dalına göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Araştırmanın dördüncü probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarına Ait Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek/Alt Boyutlar	Sınıf	\bar{X}	VK	KT	sd	F	p	LSD
Sosyal medya	1.sınıf	73,72	GA	2503,446	3	6,172	0,000	1>3
	2.sınıf	74,40	Gİ	52461,204	388			1>4
	3.sınıf	69,49	Top	54964,651	391			2>3
	4.sınıf	68,42						2>4
Paylaşım ihtiyacı	1.sınıf	27,58	GA	598,342	3	5,508	0,001	1>3
	2.sınıf	28,37	Gİ	14050,206	388			1>4
	3.sınıf	25,89	Top	14648,548	391			2>3
	4.sınıf	25,20						2>4
Sosyal yetkinlik	1.sınıf	14,42	GA	315,611	3	4,605	0,004	2>1
	2.sınıf	15,91	Gİ	8864,389	388			2>3
	3.sınıf	13,55	Top	9180,000	391			
	4.sınıf	14,63						
Sosyal izolasyon	1.sınıf	12,82	GA	407,605	3	5,433	0,001	2>1
	2.sınıf	14,45	Gİ	9702,658	388			4>1
	3.sınıf	14,17	Top	10110,263	391			4>3
	4.sınıf	15,92						
Öğretmenlerle ilişki	1.sınıf	8,54	GA	8,194	2	0,253	0,859	---
	2.sınıf	8,55	Gİ	4186,885	356			
	3.sınıf	8,22	Top	4195,079	358			
	4.sınıf	8,50						

Tablo 5’ten anlaşılacağı üzere araştırmaya 103 1. sınıf, 111 2. sınıf, 109 3. sınıf ve 69 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının sosyal medya tutum ölçeğinin genelinden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda; sosyal medya tutum ölçeğinin geneli ve paylaşım ihtiyacı alt boyutu için 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre; sosyal yetkinlik alt boyutu için 2. sınıf öğrencilerinin 1. ve 3. sınıf öğrencilerine göre, sosyal izolasyon alt boyutu için 2. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre sosyal medyaya ilişkin tutumlarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($F(3,388)=6,172$, $p=0,000<0,05$; $F(3,388)=5,508$, $p=0,001<0,05$; $F(3,388)=4,605$, $p=0,004$; $F(3,388)=5,433$, $p=0,001<0,05$). Fakat öğretmenlerle ilişki alt boyutu ile öğrenim gören sınıf değişkeni arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmanın beşinci alt probleminde “Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri nedir?” sorusuna yanıt aranmış ve ölçeğin toplamından alınan puanlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Betimsel Değerlerin Dağılımı

Ölçek	N	\bar{X}	SS
İnternet bağımlılık	392	28,65	15,25

Tablo 6. incelendiğinde öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalaması 28,65'tir. Elde edilen bu bulgulara göre öğretmen adaylarının bağımlı olmayan (semptom göstermeyen) internet kullanıcıları olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın altıncı alt probleminde “Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet bağımlılık	Kadın	313	27,97	14,60	390	1,741	0,083
	Erkek	79	31,31	17,54			

Tablo 7’de görüldüğü üzere; araştırmaya 313 kadın ve 79 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t(390)=1,741$, $p=0,083>0,05$). Buna göre; öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Araştırmanın yedinci alt probleminde “Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen anabilim dalına göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Anabilim Dalı Değişkenine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Ölçek	Bölüm	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
İnternet bağımlılık	FBÖ	181	26,74	13,84	390	-2,306	0,022
	SÖ	211	30,28	16,25			

Tablo 8’den anlaşılacağı üzere; araştırmaya 181 fen bilgisi ve 211 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar öğrenim görülen anabilim dalı değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda gruplar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($t(390)=-2,306$, $p=0,022<0,05$). Buna göre; sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin fen bilgisi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sekizinci alt probleminde “Öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre değişmekte midir?” sorusuna yanıt aranmış ve

analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki betimsel değerler ile anlamlılık için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9.

Öğretmen Adaylarının İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Ölçek	Sınıf	\bar{X}	VK	KT	Sd	F	p	LSD
İnternet bağımlılık	1.sınıf	25,32	GA	3942,795	3	5,843	0,001	2>1
	2.sınıf	32,53	Gİ	87274,325	388			2>3
	3.sınıf	26,19	Top	91217,120	391			4>1
	4.sınıf	31,26						4>3

Tablo 9’dan anlaşılacağı üzere araştırmaya 103 1.sınıf, 111 2.sınıf, 109 3.sınıf ve 69 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları puanlar öğrenim görülen sınıf değişkenine göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda; 2. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($F(3,388)=5,843$, $p=0,001<0,05$).

Araştırmanın dokuzuncu alt probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılık düzeyleri arasında ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmış ve ilişki çözümlemesi Pearson Korelasyon analizi kullanılarak yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10.

Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçek	Alt Boyutlar					
	Sosyal medya	Paylaşım ihtiyacı	Sosyal yetkinlik	Sosyal izolasyon	Öğretmenlerle ilişki	
İnternet bağımlılık	Pearson R	0,258	0,349	0,512	0,356	0,080
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,115
	N	392	392	392	392	392

Tablo 10. incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin orta düzeyde, doğrusal pozitif yönde anlamlı olduğu görülmektedir (Pearson $R = 0,258$; $p = 0,000 < 0,001$). Öğretmen adaylarının sosyal medya tutumları ölçeğinin alt boyutlara göre incelendiğinde ise; Paylaşım ihtiyacı alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson $R = 0,349$; $p = 0,000 < 0,001$), Sosyal yetkinlik alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson $R = 0,512$; $p = 0,000 < 0,001$), Sosyal izolasyon alt boyutu için orta düzeyde, doğrusal ve pozitif yönde (Pearson $R = 0,356$; $p = 0,000 < 0,001$) ilişkiler elde edilmiştir. Fakat öğretmenlerle ilişki alt boyutu için herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir (Pearson $R = 0,080$; $p = 0,115 > 0,001$). Buna göre; öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları arttıkça internete olan bağımlılık düzeylerinin de arttığı; sosyal medyaya ilişkin tutumları azaldıkça ise internet bağımlılık düzeylerinin de azaldığı söylenebilir.

Araştırmanın onuncu alt probleminde “Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları internet bağımlılık düzeyinin bir yordayıcısı mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu amaçla öğretmen adaylarının sosyal medya tutumları ile internet bağımlılık düzeyleri

arasında korelasyonel ilişki olduğundan Regresyon analizi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	R ²	t	β	F	p
İnternet Bağımlılık	Sosyal Medya	0,067	1,034	0,258	27,911	0,000

Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarının internet bağımlılığının yordayıcısı olup olmadığına ilişkin Tablo 11. incelendiğinde $p=0,000<0,001$ anlamlılık düzeyinde yordayıcısı olduğu anlaşılmaktadır ($R^2=0,067$). Buna göre öğretmenlerin internet bağımlılığı için açıklanan varyansın yaklaşık % 7’sinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarından alışkanlığın kaynaklı olduğu söylenebilir.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımlarına yönelik olarak elde edilen bulgulardan, orta seviyenin üstünde sosyal medyaya ilişkin tutuma sahip olduğu anlaşılmaktadır. Benzer bulgulara Akıncı Vural ve Bat (2010) tarafından da ulaşılmıştır. Ayrıca Wang, Chen ve Liang (2011) ve Idubor (2015) tarafından yürütülen çalışmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeylerinin orta seviyenin üstünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alican ve Saban (2013) ortaokul ve lise öğrencileri ile yürüttükleri araştırmada bu öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin orta seviyenin üstünde olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarını cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Alanyazında bu bulgular ile benzerlik gösteren farklı çalışmalar da bulunmaktadır (Karakoç ve Bozkurt-Avcı, 2015; İli, 2013; Koçak, 2012). Fakat Özgür (2013) kadın öğretmen adaylarının sosyal ağları eğitsel amaçlı olarak erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde kullandığını tespit etmiştir. Tektaş (2014) ise araştırmasında kadın öğrencilerin sosyal ağlarda daha fazla zaman geçirdiği bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgulara zıt olarak Alican ve Saban (2013) ortaokul ve lisede öğrenim gören erkek öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının kız öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Dal ve Dal (2014), Ök (2013), Bostancı (2010) ve Üksel (2015) erkek öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kadın öğrencilere göre daha fazla kullandığını tespit etmiştir. Bunun yanı sıra Thelwall (2008) ve Lenhart ve Madden (2007) erkeklerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarını öğrenim görülen anabilim dalına göre incelendiğinde anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır. Fakat Özgür (2013) araştırmasında BÖTE bölümünde ve Yabancı Diller Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal ağları eğitsel amaçla kullanma düzeylerinin Güzel Sanatlar bölümünde, İlköğretim bölümünde, Türkçe Eğitimi bölümünde ve Özel Eğitim bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Matthew, Amy, Andie ve Stephanie (2011) tarafından yapılan çalışma, sosyal medya araçlarından Twitter’da gezinme oranının Sosyal Bilimler ve Doğa Bilimleri bölümlerinde okuyanlara oranla Beşeri ve Güzel Sanatlar bölümünde okuyanlarda daha yüksek çıkmıştır.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrenim görülen sınıfa göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Wang, Nijja, Mark, Reich ve Warschauer (2015) tarafından yapılan araştırmada alt sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı özellikle de facebook'u daha yoğun olarak kullandıkları görülmüştür; üst sınıflardaki öğrencilerin sosyal medyayı daha az sıklıkla kullandıkları anlaşılmıştır. Matthew ve diğer. (2011) öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının sınıfa göre farklılaştığını ortaya koymuş ve daha düşük sınıftaki öğrencilerin sosyal medyayı sosyal bağlantılar oluşturabilmek adına daha sık kullandıklarını belirlemişlerdir. Fakat Ök (2013), İli (2013) ve Üksel (2015) araştırmalarında öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile öğrenim gördükleri sınıf arasında anlamlı farklılaşma tespit etmemişlerdir.

Çalışmada öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerine ilişkin elde edilen bulgulardan, semptom göstermeyen (bağımlı olmayan) kullanıcılar olduğu anlaşılmaktadır. Benzer sonuçlara Sulak (2015), Koç ve Barut (2014) ve Goel, Subramanyam ve Kamath (2013)'de çalışmalarında ulaşmışlardır. Aslan (2011) ise çalışmasını akademisyenler üzerinde gerçekleştirmiş olup bu araştırma ile benzerlik gösteren sonuçlar elde etmiştir. Sarıkaya ve Seferoğlu (2013) ise çalışmalarında öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin orta düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Alanyazında farklı öğrenim kademesinde bulunan öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır (Şahin, 2011; İnan, 2010; Filiz, Erol, Dönmez ve Kurt, 2014; Genç, 2011; Yılmaz, Şahin, Haseski ve Erol, 2014; Balcı ve Gülnar, 2009; Ayas ve Horzum, 2013; Günüç, 2009).

Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Benzer şekilde Balcı ve Gülnar (2009) çalışmalarında internet bağımlısı ve riskli internet kullanan üniversite öğrencilerinin bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre değişmediğini ifade etmiştir. Literatürde bu bulgularla benzerlik gösteren farklı çalışmalarda mevcuttur (Kaya, 2011; Subrahmanyam ve Lin, 2007). Farklı öğrenim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini inceleyen birçok araştırmada bu araştırma ile benzerlik göstermeyen sonuçlar elde edilmiştir (Şahin, 2011; Döner, 2011; Frangos, Frangos ve Kiohos, 2010; Gökçearslan ve Günbatar, 2012; Yılmaz ve diğer., 2014; Günüç, 2009; Akhter, 2013; İnan, 2010; Esen, 2010; Genç, 2011; Derin, 2013; Tanrıverdi, 2012; Yılmaz, 2013; Lam, Peng, Mai ve Jing, 2009; Durak Batıgün ve Kılıç, 2011; Üneri ve Tanıdır, 2011; Sulak, 2015; Esen ve Siyez, 2011; Aslan, 2011; Morahan Martin ve Schumacher, 2000).

Çalışmada öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim gördükleri anabilim dalına göre incelendiğinde anlamlı fark bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin fen bilgisi öğretmen adaylarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sulak (2015) araştırmasında bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının sınıf, ilköğretim matematik ve fen bilgisi öğretmen adaylarına göre internet bağımlılıklarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçlar Kaya'nın (2011) çalışmasındaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Buna göre bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının alan

derslerinden dolayı bilgisayar ve internetle daha yoğun şekilde çalıştıklarından dolayı internet bağımlılık düzeylerinin arttığı düşünülmektedir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeyleri öğrenim görülen sınıfa göre incelendiğinde anlamlı fark tespit edilmiştir. 2. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin 1. ve 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Wu ve Tsai (2006) ve Sulak (2015) üniversite öğrencileri ile yürüttükleri araştırmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Alanyazında ortaokul ve lise öğrencileri ile gerçekleştirilen ve bu sonuçlar ile benzerlik gösteren çalışmalarda mevcuttur (Yılmaz ve diğer., 2014; Günüş, 2009; Ayas ve Horzum, 2013; Musa ve Vahedi, 2014). Fakat Kaya (2011) araştırmasında öğretmen adaylarının internet bağımlılık düzeylerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre değişmediğini ifade etmiştir. Benzer sonuçlara farklı öğretim kademesindeki öğrencilerin internet bağımlılık düzeyini inceleyen Balcı ve Gülnar (2009), İnan (2010), Şahin (2011), Döner (2011), Tanrıverdi (2012) ve Derin' de (2013) ulaşmıştır.

Araştırmada öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin; pozitif, doğrusal ve orta şiddette bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Buna göre; öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumları arttıkça internet bağımlılık düzeylerinin de arttığı saptanmıştır. Ayrıca yapılan regresyon analizi sonucunda öğretmen adaylarının sosyal medyaya ilişkin tutumlarının internet bağımlılığının yordayıcısı olduğu ve internet bağımlılığı için açıklanan varyansın yaklaşık % 7'sinin sosyal medya tutumundan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

5.ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının orta seviyenin üstünde olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğretmen adaylarına sosyal medyayı eğitsel amaçlı olarak kullanmaları yönünde bilinçlendirici çalışmalar yapılabilir. Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım alışkanlıklarının internet bağımlılık düzeylerini yaklaşık %7 oranında etkilediği anlaşılmaktadır. Bu sonuçtan hareketle öğretmen adaylarının sosyal medyayı daha bilinçli şekilde kullanarak internet bağımlılığı risklerini ortadan kaldırmak amacıyla Rehberlik Araştırma Merkezlerinden destek alınabilir. Alanyazında sosyal medya kullanımı ve internet bağımlılığını inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır. Fakat söz konusu bu araştırmaların büyük bölümünün örneklem grubunu ortaokul ve lise öğrencilerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akhter, N. (2013). Relationship between internet addiction and academic performance among university undergraduates. *Educational Research and Reviews*, 8(19), 1793-1796.
- Akıncı Vural, Z. B. ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yaşar University*, 20(5), 3348-3382.
- Alican, C. ve Saban, A. (2013). Ortaokul ve lisede öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları: Ürgüp örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(35), 1-14.
- Arısoy, G. (2009). İnternet bağımlılığı ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 55-67.
- Aslan, S. (2011). *Akademisyenlerde internet bağımlılık düzeyleri ve buna bağlı oluşabilecek sağlık sorunları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ayas, T., Horzum, M. B. (Eds.), Güngören, Ö. C., Taş, İ., Demir Kaymak, Z., Pandır, M. A., Duman, İ., Uysal, M. ve Hamutoğlu, N. B. (2016). *Teknolojinin olumsuz etkileri*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Ayas, T. ve Horzum, M. B. (2013). İlköğretim öğrencilerinin internet bağımlılığı ve aile internet tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 46-57.
- Balcı, Ş. ve Gülnar, B. (2009). Üniversite öğrencileri arasında internet bağımlılığı ve internet bağımlılarının profili. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 6(1), 5-22.
- Başer, A. (2014). *Sosyal medya kullanıcılarının kişilik özellikleri, kullanım ve motivasyonlarının sosyal medya reklamlarına yönelik genel tutumları üzerindeki rolü: Facebook üzerine bir uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet kullanımının ergen gelişimindeki rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Boyd, D. M. ve Ellison, N. B. (2008). Social network sites: Definition, history and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 7(2), 210-230.
- Byun, S., Ruffini, C., Mills, J. E., Douglas, A. C., Niang, M. ve Stepchenkova, S. (2009). Internet addiction: Metasynthesis of the 1996-2006 quantitative research. *Cyberpsychology and Behavior*, 12(2), 203-207.
- Caplan, S. E. (2002). Problematic Internet use and psychosocial wellbeing: Development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in Human Behavior*, 18, 553-575.

- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2000). Research methods in education. 5th Ed. Routledge Falmer. London.
- Constantinides, E. ve Fountain, S. J. (2008). Web 2.0: Conceptual foundations and marketing Issues. *Journal of Direct, Data And Digital Marketing Practice*, 9(3), 231-244.
- Dal, N. E. ve Dal, V. (2014). Kişilik özellikleri ve sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 144-162.
- Derin, S. (2013). *Lise öğrencilerinde internet bağımlılığı ve öznel iyi oluş*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Digital, (20016). *Social media special report*. 19 Aralık 2016 tarihinde <http://wearesocial.com/uk/special-reports/digital-in-2016> sitesinden alınmıştır.
- Döner, C. (2011). *İlköğretim öğrencilerinde internet bağımlılığının farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Durak Batıgün, A. ve Kılıç, N. (2011). İnternet bağımlılığı ile kişilik özellikleri, sosyal destek, psikolojik belirtiler ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26(67), 1-10.
- Esen, E. (2010). *Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Esen, E. ve Siyez, D. M. (2011). Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 127-138.
- Filiz, O., Erol, O., Dönmez, F. İ. ve Kurt, A. A. (2014). Böte bölümü öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 3(2), 17-28.
- Frangos, C. C., Frangos, C. C. ve Kiohos, A. P. (2010). Internet addiction among Grek university students: Demographic associations with the phenomenon, using the Greek version of young's internet addiction test. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 3(1), 49-74.
- Gençer, S. L. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin bağımlılık durumlarının internet kullanım profilleri ve demografik özelliklere göre farklılıkların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Goel, D., Subramanyam, A. ve Kamath, R. (2013). A study on the prevalence of internet addiction and its association with psychopathology in indian adolescents. *Indian Journal of Psychiatry*, 55(2), 140-143.
- Gökçearslan, Ş. ve Günbatır, M. S. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinde internet bağımlılığı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2), 10-24.

- Gönül, A. S. (2002). Patolojik internet kullanımı (internet bağımlılığı/kötüye kullanımı). *Yeni Symposium*, 40(3), 105-110.
- Griffiths, M. D. (1999). Internet addiction: Fact or fiction?. *The Psychologist*, 12(5), 246-250.
- Günüç, S. (2009). *İnternet bağımlılık ölçeğinin geliştirilmesi ve demografik değişkenler ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Idubor, I. (2015). Investigating social media usage and addiction levels among undergraduates in university of ibadan, nigeria. *British Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 7(4), 291-301.
- İli, K. (2013). *Sosyal medya ortam ve araçlarının öğrenci davranışlarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İnan, A. (2010). *İlköğretim II. kademe ve ortaöğretim öğrencilerinde internet bağımlılığı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- İşlek, M. S. (2012). *Sosyal medyanın tüketici davranışlarına etkileri: Türkiye'deki sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Kaplan, A. M. ve Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! the challenges and opportunities of social media. *Business Horizons*, 53, 59-68.
- Karakoç, E. ve Bozkurt Avcı, İ. (2015). İlköğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları üzerine bir araştırma: Elazığ örneği. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 37, 437-455.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi (16. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, A. (2011). *Öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım durumları ve internet bağımlılığı düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- King, D. L., Delfabbro, P. H., Griffiths, M. D. ve Gradisar, M. (2011). Assessing clinical trials of internet addiction treatment: A Systematic review and consort evaluation. *Clinical Psychology Review*, 31, 1110-1116.
- Koç, M. ve Barut, E. (2014). Teknik öğretmen adaylarının internet bağımlılığı ve internet kullanım desenleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1-11.
- Koçak, N. G. (2012). *Bireylerin sosyal medya kullanım davranışlarının ve motivasyonlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında incelenmesi: Eskişehir'de bir uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Lam, L. T., Peng, Z., Mai, J. Ve Jing, J. (2009). Factors associated with internet addiction among adolescents. *Cyberpsychology and Behavior*, 12(5), 551-555.

- Lenhart, M. ve Madden, M. (2007). Teens, privacy and online social networks. how teens manage their online identities and personal information in the age of myspace. Pew internetand american life project report. 26 Kasım 2016 tarihinde http://www.pewinternet.org/media//files/reports/2009/pip_adult_social_networking_data_memo_final.pdf sitesinden alınmıştır.
- Levy, M. (2009). Web 2.0 implications on knowledge management. *Journal of Knowledge Management*, 13(1), 120-134.
- Lietsala, K. ve Sirkkunen, E. (2008). *Social media: introduction to the tools and processes of participatory economy*. Finland: Tampere University Press.
- Manavcıoğlu, K. (2009). İnternette kullanıcıların oluşturduğu ve dağıttığı içeriklerin etik açıdan incelenmesi sosyal medya örnekleri. M. Yağbasan (Ed.), *Medya ve Etik Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (ss. 63-72). Elazığ: Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi
- Matthew, J. S., Amy, V., Andie, B. ve Stephanie, W. (2011). Getting social: the impact of social networking usage on grades among college students. *Proceedings of Asbbs*, 18(1), 859-865.
- Mayfield, A. (2008). *What is social media*. 22 Aralık 2016 tarihinde http://www.icrossing.com/uk/sites/default/files_uk/insight_pdf_files/what%20is%20social%20media_icrossing_ebook.pdf sitesinden alınmıştır.
- Miller, D., Costa, E., Haynes, N., Mcdonald, T., Nicolescu, R., Sinanan, J., Spyer, J., Venkatraman, S. ve Wang, X. (2016). *How the world changed social media*. London: Ucl Press.
- Morahan Martin, J. ve Schumacher, P. (2000). Incidence and correlates of pathological internet use among college students, *Computers in Human Behavior*, 16(1), 13-29.
- Musa, M. A. H. ve Vahedi, M. (2014). Study of the relationship between internet addiction and anxiety: Determination of the extent of internet addiction and anxiety among iranian students. *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 4(2), 201-209.
- Otrar, M. ve Argın, F. S. (2014). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının kullanım alışkanlıkları bağlamında incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 1-13.
- Otrar, M. ve Argın F. S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 391-403.
- Ök, F. (2013). *Ortaöğretim Öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve motivasyonları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Özgür, H. (2013). Sosyal ağların benimsenmesi ve eğitsel bağlamda kullanımı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 169-182.

- Öztürk, M. ve Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 49-67.
- Safko, L. ve Brake, D. K. (2009). *The social media bible*. New Jersey: Published By John Willey and Sons Inc.
- Safran, C. (2010). *Social media in education*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Graz University, Technology Institute for Information Systems and Computer Media, Austria.
- Sarıkaya, M. ve Seferoğlu, S.S. (2013). Öğretmen adaylarının problemli internet kullanımlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 356-368.
- Subrahmanyam, K. ve Lin, G. (2007). Adolescents n tohe net: internet use and wellbeing. *Adolescence*, 42, 659-677.
- Sulak, Ş. (2015). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Şahin, M. (2011). *İlköğretim okulu öğrencilerindeki internet bağımlılığı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tanrıverdi, S. (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinde internet bağımlılığı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncüyıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımlarına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, Mart (17), 851-870.
- Thelwall, M. (2008). Social networks, gender and friending: an analysis of myspace member profiles. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(8), 1321-1330.
- Üksel, S. (2015). *Kullanımlar ve doyumlar kuramı çerçevesinde sosyal medya kullanımı : Sakarya üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Üneri, Ö. Ş. ve Tanıdır, C. (2011). Bir grup lise öğrencisinde internet bağımlılığı değerlendirilmesi: kesitsel bir çalışma. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24(4), 265-272.
- Vardarlıer, P. (2014). *İnsan kaynakları yönetiminde sosyal medyanın rolü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Wang, Q., Chen, W., ve Liang, Y. (2011). The effects of social media on college students. *Mba Student Scholarship*, 5, 1-12.
- Wang, Y., Niiya, M., Mark, G., Reich, S. ve Warschauer, M. (2015). *Coming of age (Digitally): An ecological view of social media use among college students*. Proceedings of The 18th Acm Conference on Computer Supported Cooperative Work and Social Computing (ss. 571-582) Usa: New York.

- Widyanto, L. ve Griffiths, M. D. (1998). *Internet addiction: Does it really exist? In Gackenbach, J. (Ed.), Psychology and the internet: intrapersonal, interpersonal, and transpersonal implications*. New York: Academic Press.
- Wu, Y. T. ve Tsai, C. C. (2006). University students internet attitudes and internet self-efficacy: A study at three universities in Taiwan. *Cyberpsychology and Behavior*, 9(4), 441-450.
- Yellowless, P. M. ve Marks, S. (2007). Problematic internet use or internet addiction. *Computer in Human Behavior*, 23, 1447-1453.
- Yılmaz, E. (2013). *Lise 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, E., Şahin, Y.L., Haseski, H.İ. ve Erol, O. (2014). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Balıkesir ili örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 133-144.
- Young, K. S. (1996). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology and Behavior*, 1(3), 237-244.
- Young, K. S. (1999). *Internet addiction: symptoms, evaluation, and treatment, Book chapter published in L. Vandecreek ve T. Jackson (Eds.). Innovations in Clinical Practice: A Source Book. 17*. Sarasota, Fl: Professional Resource Press.
- Young, K. S., Pinstner, M., Omara, J. ve Buchanan, J. (2000). Cyber-Disorders: The mental health concern for the new millennium. *Cyberpsychology and Behavior*, 3(5), 475-479.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Social media includes platforms that enable interaction, communication, sharing and set users and communities in motion (Manavcıoğlu, 2009). Social media refers to the way in which users with similar perspectives and ideas communicate with one another through web services (Lietsala and Sirkkunen, 2008). Social media tools have emerged with the spread of the Internet. Different categories have been created related to social media tools. Mayfield (2008) divides social media tools into seven categories such as social networks, blogs, wikis, podcasts, forums, content communities, and microblogs. Constantinides and Fountain (2008) have gathered social media tools under five basic categories. These are; blogs, social networks, communities, content collectors, forums and news boards. In his study, Levy (2009) has sorted social media tools as social networks, labeling, rich site summaries, blogs, and wikis. Numerous studies that categorize social media tools in different forms are available (Lietsala and Sirkkunen, 2008; Koçak, 2012; Boyd and Ellison, 2008; Otrar and Arğın, 2014; Levy, 2009; İşlek, 2012; Miller et al, 2016; Safko and Brake, 2009; Manavcıoğlu, 2009; Safran, 2010; Ök, 2013; Başer, 2014; Vardarlier, 2014; Kaplan and Haenlein, 2010).

Due to the unconscious and careless use of the Internet, "internet addiction" has become a hot and significant concept. All these terms like internet addiction, pathological internet use, problematic internet use, compulsive internet use, problematic internet use and excessive internet use refer to the same concept (Young, 1996; Caplan, 2002; Günüç, 2009; Widyanto and Griffiths, 1998; Young, 1999; Yellowless and Marks, 2007; Griffiths, 1999; Gönül, 2002; King, Delfabbro, Griffiths and Gradisar, 2011). This concept defines people who have personal, family, school or work-related problems related to the use of the Internet. Of all these, internet addiction is the most widely used one (Byun et al., 2009). Young, Pinstter, Omara and Buchanan (2000) classify internet addiction objects as "virtual sex addiction", "virtual friendship addiction", "network enthusiasts (online gambling and online shopping)", "extreme information loading (surfing the internet, doing database research)" and computer addiction (especially computer games); whereas Gönül (2002) categorizes them as "online sex (addiction)", "online gaming addiction", "online gambling addiction", "online stock market addiction" and "online shopping addiction". This research has examined internet addiction subjects with 5 sub-categories "online sex (pornography) addiction", "online gaming addiction", "online social network addiction", "online gambling addiction" and "online shopping addiction".

2. Method

This research used relational screening method in order to determine the relationship between prospective teachers' social media attitude and their Internet addiction. Karasar (2006) defines survey research as a research model which depicts the past or present as it exists. Descriptive survey models are divided into two parts; general survey model and case study. Relational screening method is considered as one of the general survey methods. The general survey model is a survey of the whole universe or a specific group in order to examine the judgments for the case in which the number of people is large (Karasar, 2006). As relational screening models aim at determining the degree of change

between two or more variables, they are appropriate for the nature of these kinds of researches (Cohen, Manion and Morrison, 2000; Karasar, 2006).

This study hosts a total of 392 prospective teachers who study at Kahramanmaraş Sütçü İmam University Faculty of Education during the fall semester of 2015 and 2016 academic year. The study is free from sample selection process as it has been conducted on the entire population. The research has employed "Social Media Attitude Scale" which was developed by Otrar ve Arğın (2015) and whose validity and reliability tests were completed in order to determine prospective teachers' social media use habits. Social Media Attitude Scale consists of four factors, "Sharing Necessity", "Social Competence", "Social Isolation" and "Relation with Teachers". With a view to determining the internet addiction levels of the prospective teachers, the "Psychoactive Drug Addiction" scale determined by DSM-IV was used as "Internet Addiction Scale" by Young (1996) and adapted to Turkish by Bayraktar (2001).

During data analysis, the level of significance was accepted as 0.05. After the preliminary analyzes, the data demonstrated normal distribution ($p > 0,05$). Research data has been analyzed via independent group t-test to determine whether prospective teachers' social media use habits and their internet addiction levels differ depending upon several demographic variables (gender, department); one way analysis of variance (ANOVA) to identify whether prospective teachers' social media attitude and their internet addiction levels vary across their class levels; LSD significance test to determine which groups differ significantly; Pearson correlation and regression analysis to explore the relationship between prospective teachers' social media attitude and their internet addiction levels.

3. Findings, Discussion and Results

Research results have suggested that prospective teachers have above the average level of attitude social media. Having analyzed prospective teachers' social media attitude depending on gender, no significant difference has been identified; while a significant difference has been observed in terms of class level. Accordingly, prospective teachers in the 1st and 2nd years have higher levels of social media attitude compared to those in the 3rd and 4th years.

Research findings regarding prospective teachers' internet addiction levels have revealed that they are users with no symptom (non-addictor). Upon examining prospective teachers' internet addiction levels across gender, no significant difference has been found, while a significant difference has been noted depending on their departments. Thus, prospective classroom teachers' internet addiction levels are significantly higher than those from the department of science education. A similar finding has also been found in terms of prospective teachers' class levels. Participants in the 2nd and 4th class levels have a significantly higher level of internet addiction in comparison with those in the 1st and 3rd class levels.

When the relationship between prospective teachers' social media attitude and their internet addiction has been examined, a positive, linear, and medium level of relation has been identified. As prospective teachers' social media attitude increase, their internet addiction levels also increase. Besides, regression analysis has shown that the attitude of

social media is predictive of internet addiction and that about 7% of the variance that is explained for internet addiction results from social media attitude.

More than that, prospective teachers' social media attitude have been determined to affect their internet addiction levels by about 7%. Hence, it may be possible to ask for support from the Guidance Research Centers in order to remove the internet addiction risks through attitude social media much more consciously. There are various studies on the use of social media and internet addiction. However, it is evident that the sample group of these studies is mostly composed of secondary and high school students. Having analyzed literature, such studies conducted with students from education faculties are inadequate. Therefore, conducting similar studies with the students who study at education faculties is thought to make a great contribution to the literature.